

Чувасова Н.О.,

доктор педагогічних наук,
доцент

(Криворізький державний
педагогічний університет)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Аналіз змін у суспільстві, підвищення вимог до якості вищої освіти та професіоналізму педагогічних кадрів, здатних виконувати ефективно суспільне замовлення на підготовку творчого фахівця, потребують обґрунтування загальної стратегії, що впливає на оптимізацію підготовки майбутніх учителів у системі університетської освіти, кожного його складника, серед яких важливу роль відіграє науково-дослідна підготовка майбутнього учителя хімії та біології.

Характеризуючи творчий потенціал як єдність раціонального та ірраціонального компонентів в його змісті, ми тим самим визнаємо, що успішність розвитку цього складного особистісного утворення обумовлюється раціонально обраною стратегією оновлення науково-дослідної діяльності студентів, конкретизацією основних напрямків її реорганізації, уточнення цілі і задач, технологізації і методичного забезпечення педагогічного процесу.

Стратегію розглядаємо як спрямованість усіх зусиль, педагогічних впливів на розвиток творчого потенціалу студентів засобами науково-дослідної роботи в системі професійної університетської освіти. Науково-дослідна робота покликана забезпечити такі умови, в яких можливо було б перетворення особистісно-суспільних цілей в дієвий внутрішній стимул професіонального становлення студентів, розвиток і закріплення у них творчого потенціалу і творчого стилю діяльності. Проблема полягає в тому, щоб поряд з озброєнням студентів знаннями, вміннями і навичками, необхідними для вирішення професійних завдань, розвивати їх активність, самостійність, ініціативу, творчість, стимулювати емоційно-вольову сферу, розвивати творчий потенціал. Необхідно здійснювати пошук можливостей перетворення кожного

студента з об'єкта в суб'єкт не лише навчальної діяльності, але і науково-дослідної, демократизації і гуманізації відносин в системі «викладач-студент», конкретизації програми і змісту науково-дослідної роботи, метою якого повинна бути особистість студента, його професійна самореалізація.

Зважаючи на сучасні реалії та вимоги суспільства, провідним завданням науково-дослідної роботи студентів слід вважати формування й розвиток особистості вчителя, що володіє творчою індивідуальністю.

Творчість майбутнього учителя хімії та біології передбачає комплексне і варіативне використання ним усієї сукупності основних теоретичних положень і практичних умінь, бачення проблеми в педагогічних явищах, розуміння інших, готовність стати на позицію учня, здатність до педагогічної рефлексії, до критичної оцінки самого себе в різних планованих і спонтанно утворених педагогічних ситуаціях.

Будування процесу науково-дослідної роботи дозволяє розкрити потенційні можливості кожного студента, створити умови для розвитку його творчого потенціалу, сформувати відповідальне ставлення до обраної професії й установки на творче оволодіння нею. Застосування практико-орієнтованого принципу може сприяти, по-перше, підвищенню якості та ефективності діяльності викладача і, по-друге, успішності діяльності самих студентів.

Співпраця викладача зі студентами в процесі науково-дослідної роботи передбачає об'єднання їхніх інтересів і зусиль у вирішенні наукових завдань, тоді студент відчуває себе не об'єктом педагогічних впливів, а особистістю, що діє самостійно і вільно. Це передбачає етичне ставлення до студента, повагу до його гідності, підтримку його точки зору й суджень, що створює атмосферу взаємоповаги, невимушеної науково-дослідної діяльності.